

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสานของเกษตรกรในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
ชื่อผู้เขียน	นายพิชญ์ภาส เขี่ยมสะอาด
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบริหารการชนบท
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.นครศ รังควัด

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม 2) การยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และ 4) ปัญหาและอุปสรรคการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานของเกษตรกร โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเก็บข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรผู้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ในพื้นที่อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จำนวน 360 ราย ซึ่งได้มาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับ มีสมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ย 3.47 คน มีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง มีขนาดของพื้นที่ที่ใช้ทำการเกษตรเฉลี่ย 3.48 ไร่ ประกอบอาชีพปลูกพืชไร่ ทำสวนผลไม้ ทำนา และปลูกพืชผัก โดยใช้แรงงานในครอบครัวในการทำเกษตร มีรายได้ในภาคการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 155,625.56 บาทต่อปี และใช้เงินทุนของตนเองในการทำเกษตร ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยีการเกษตรแบบผสมผสานจากสื่อโทรทัศน์ และจากวารสาร/เอกสารเผยแพร่ทางการเกษตร ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมและติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเลยในปีที่ผ่านมา มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเป็นของตนเองทั้งหมด และผู้ให้ข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานโดยรวมในระดับเห็นด้วย

ผู้ให้ข้อมูลมีการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานโดยรวมในระดับมาก โดยผู้ให้ข้อมูลมีการยอมรับในระดับมากในด้านการใช้วิธีการเกษตรกรรม และด้านการใช้พันธุ์ด้านทาน และมีการยอมรับในระดับปานกลางในประเด็นด้านการใช้ชีววิธี และด้านการใช้วิธีกลและฟิสิกส์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับระดับการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน พบว่า เพศ อายุ จำนวนสมาชิก

ในครัวเรือน ระดับการศึกษา ลักษณะถือครองที่ดิน จำนวนแรงงานในการผลิต แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการเกษตร ประสบการณ์ในการฝึกอบรม การติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือการผลิต การได้รับข่าวสาร และทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน ($p < 0.05$) ส่วนพื้นที่ทำการเกษตร และรายได้ของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน ($p > 0.05$)

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาด้านขั้นตอนการปฏิบัติ เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน การปฏิบัติไม่มีความต่อเนื่องทำให้ผลที่เกิดขึ้นยังไม่ชัดเจน การขาดแคลนพันธุ์พืชในการทำปุ๋ยพืชสด และพื้นที่รอบข้างยังมีการใช้สารเคมี ทำให้การปฏิบัติไม่เห็นผลที่เด่นชัด มีปัญหาด้านต้นทุนการผลิต เกี่ยวกับการขาดวัสดุในท้องถิ่นในการนำมาทำปุ๋ยหมัก ต้องซื้อจากต่างพื้นที่ และต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ด้านทานโรคที่มีราคาสูง และมีปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับไม่มีความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงในเนื้อหาของการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และไม่มีความรู้ในการทำและใช้สารสะเดาในการกำจัดแมลงศัตรูพืช

Title	Factors Effecting the Adoption of Pest Management Technology by using the Combination Method of Farmers in Maetha District, Lamphun Province
Author	Mr. Pitchapas Iamsarad
Degree of	Master of Science in Rural Resorce Development
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Nakarate Rangkhawat

ABSTRACT

The objectives of this study were to explore: 1) socio-economic factors of the farmers in Maetha district, Lamphun province; 2) the adoption of pest management technology by using the combination method of the farmers; 3) factors effecting the adoption of pest management technology; and 4) problems encountered in the adoption of pest management technology. Informants in this study were 36 farmers in Maetha district, Lamphun province obtained by simple random sampling. A set of interview schedules was used for data collection and analyzed by using the statistical package.

Results of the study revealed that almost three-fourths of the informants were male. They were 50 years old on average and elementary school graduates. They had 3.47 family members on average. They had their own farm land (3.48 rai on average). They used household workforce for growing rice, fruit trees, vegetables, and crops and earned an annual income for 155,625.56 baht on average. They perceived information about agricultural technology (mixed farming) through television, journal, and agricultural extension documents. They had never attended agricultural training and contacted agricultural workers in the past year. They had their own agricultural tools and agreed to the pest management technology by using the combination method.

The informants had a high level of the adoption of pest management technology in terms of cultural control and resistant plant varieties. However, they had a moderate level of the adoption of bio-method and mechanical-physical method. Regarding the relationship between socio-economic factors and other factors effecting the adoption of pest management technology, there was a statistically significant relationship ($P < 0.05$) between the adoption of

pest management technology by using the combination method and the following: sex, age, a number of family members, educational attainment, type of land holding, a number of workforce, capital source, training experience, agricultural worker contact, readiness of agricultural tools, information perception, and attitude towards the pest management technology. However, there was no statistical significant relationship ($P>0.05$) between farming area/income and the adoption of pest management technology by using the combination method.

For problems encountered in the adoption of the pest management technology, the following were found: the informants claimed that the practice method was complicated and not continual; lack of plant varieties used for green manure; surrounding area still used chemicals; production costs were problematic; lack of local materials used for compost; the price of resistant plant varieties was high; lack of knowledge and understanding about the content of the pest management technology; and lack of knowledge about pest management by using extracted neem.